

صنعت گردشگری استان گیلان در انتظار سرمایه‌گذاری

استان گیلان در حاشیه دریای خزر و با برخورداری از جاذبه‌های گردشگری، اقتصادی، ترانزیتی، کشاورزی و همچنین نیروی کار متخصص از جمله مناطق بکر کشور برای سرمایه‌گذاری است.

به گزارش خبرنگاران گروه صنعت و تجارت گزارش خبر، گیلان با موقعیت راهبردی و هم‌مرز بودن با کشورهای حاشیه خزر و برخورداری از زیرساخت‌های زمینی، دریایی و هوایی و بنادر ظرفیت‌های مناسبی برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی دارد. قلب تپنده تجارت اوراسیا در سواحل بندر انزلی بندرانزلی در ۴۰ کیلومتری غرب مرکز استان گیلان واقع شده و بیش از ۴۷ کیلومتر نوار ساحلی دارد. این بندر با برخورداری از ۲ بندر مهم انزلی و کاسپین، منطقه آزاد و استقرار برخی از ادارات کل دارای سابقه‌ای طولانی در تجارت با کشورهای آسیای میانه و قفقاز است که دامنه آن حتی به اروپا نیز کشیده می‌شود. قرارگیری بندرانزلی در کرانه جاده ابریشم اهمیت آن را در سده‌های مختلف دوچندان کرده است زیرا سهولت دسترسی به کشورهای آسیا میانه از طریق دریای خزر یکی از ویژگی‌های بارز این نقطه جغرافیایی بوده است.

مجتمع بندری انزلی با سابقه ۳۰۰ ساله در عرصه حمل و نقل دریایی همواره منطقه مورد توجه بازرگانان و تجار کشور بوده است و امروز با ۱۷ پست اسکله و امکان تخلیه و بارگیری ۱۰ میلیون تن کالا در سال بزرگترین و مجهزترین مجتمع بندری ایرانی حاشیه دریای خزر محسوب می‌شود. این مجتمع بندری با قرار گرفتن در گذر تجاری بین‌المللی از قبیل کریدور ترانزیتی بین‌المللی شمال - جنوب و ترانسیکا از دیرباز عهده دار نقش برجسته در صنعت حمل و نقل دریایی با کشورهای حاشیه دریای خزر و اروپایی بوده است. با عنایت به سرمایه‌گذاری‌های بعمل آمده در زمینه ایجاد زیرساخت‌های مناسب، وجود انبارهای چندمنظوره و ترمینال‌های متنوع و خرید مدرن‌ترین تجهیزات تخلیه و بارگیری به عنوان اولین منطقه مجهز به سیستم ترافیک دریایی، این بندر را از بنادر موجود در سطح کشور و منطقه متمایز نموده است. بندرانزلی با استفاده از فناوری اطلاعات تمام تشریفات بندری و گمرکی را از طریق شبکه رایانه‌ای مشترک بندر و گمرک به صورت مکانیزه انجام می‌دهد و زیرساخت‌های لازم را جهت تحقق سیاست داد و ستد الکترونیکی فراهم نموده و همواره در این خصوص جزء بنادر پیشرو کشور محسوب می‌شود.

آستارا؛ نوک پیکان تجارت و گردشگری گیلان

آستارا شهری بندری در ساحل غربی دریای خزر و در شمالی‌ترین نقطه استان گیلان و آخرین نقطه مرزی ایران و جمهوری آذربایجان است. این شهرستان از نظر جغرافیایی در مرکز تالش بزرگ شامل تالش جنوبی در خاک ایران و تالش شمالی در خاک جمهوری آذربایجان قرار دارد که از ویژگی‌های فرهنگی و حتی زبانی خاصی برخوردار است. آستارا از شرق به دریای خزر، از شمال به آستارای جمهوری آذربایجان، از غرب به استان اردبیل و از جنوب به شهرستان تالش در استان گیلان متصل شده است. آستاراچای، آستارای ایران را از آستارای جمهوری آذربایجان جدا می‌سازد. بخش اصلی راه شوسه آستارا-اردبیل تقریباً به موازات این رود و خط مرزی کشیده شده است.

این شهرستان نیز همانند انزلی و حتی پیشتر از آن از جاذبه خاص تجاری برخوردار است که جایگاه آن را به عنوان شهری مرزی ویژه کرده است. بندر و گمرک مرزی آستارا از اصلی‌ترین خطوط تجاری ایران به کشورهای آسیای میانه بوده و تنها مسیر ترانزیتی زمینی برای صادرات و واردات محسوب می‌شود.

از ویژگی‌های بندر آستارا باید به شمالی‌ترین بندر کشور در نقطه صفر مرزی در حاشیه دریای خزر، نزدیکترین بندر به کشورهای CIS (کاهش هزینه سوخت، استهلاك، کرایه حمل در نتیجه کاهش قیمت تمام شده کالا)، تنها بندر کشور دارای مرکزگمرکی خشکی و دریایی، امکان ترانشیپ بین بندر شمالی کشور که باعث افزایش درآمد ملی و افزایش ظرفیت و سهم ناوگان تجاری ایران در دریای خزر می‌شود، ایمن‌ترین بندر از لحاظ شرایط طبیعی جغرافیایی (پناهگاه طبیعی) و وجود ظرفیت بالا در ایجاد خطوط مسافری و توانایی ایجاد بازارهای جدید شامل بازار مشترک کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان، ارمنستان و روسیه با ایران اشاره کرد.

بدون شک سرمایه‌گذاری در این شهرستان و دیگر نقاط استان گیلان میتواند در کوتاه مدت و بلند مدت ارزش افزوده بالا و برای هر تاجری و سرمایه‌گذاری صرفه اقتصادی بسیاری داشته باشد.

صادرات غیرنفتی ۷۳۰ میلیون دلاری و ظرفیت‌های خالی

طبق اعلام اداره کل صنعت، معدن و تجارت گیلان گفت: صادرات غیرنفتی گیلان ۷۲۰ میلیون دلار در سال گذشته هدف‌گذاری شده بود که به همت تجار و بازرگانان گیلانی، میزان صادرات استان از ۷۳۰ میلیون دلار عبور کرد.

این میزان که نسبت به مدت مشابه سال ماقبل خود رشد ۱۰ درصد داشته است، بسیار کمتر از توان موجود در بندر است که می‌باید با جذب سرمایه‌گذاران و تجار عملیاتی شود.

همانطور که گفته شد بندر و گمرکات استان گیلان ظرفیتی به مراتب بیش‌تر از فعالیت کنونی دارند که لازم است مسئولان برنامه‌ریزی مناسب و درست در این زمینه داشته باشند.

گذشته از این سرمایه‌گذاری در استان گیلان به واسطه مسیر نزدیک صادرات، بازارهای هدف مطلوب و همچنین زیرساخت‌های متنوع میتواند کمترین هزینه را در حوزه تجارت داشته باشد، در حالی که بیشترین میزان بهره‌وری و سودآوری را ارائه دهد.

گردشگری گیلان نشنه سرمایه گذاری

گیلان نیز همانند استانهای دیگر طی ۲ سال اخیر از سال ۱۳۹۸ با همه گیری ویروس کرونا به خواب زمستانی و سخت گردشگری رفت. این ویروس کشنده با چهره ای خشن بیشترین خسارت را به صنعت توریسم وارد کرد که ریشه در سفرهای جمعی و تفریح دارد. حال گیلان با پشت سر گذاشتن نوروزی مطلوب از نظر مسافر پذیری، پس از ۲ سال تمرین خوبی برای بازگشتی دوباره به صنعت پر رونق گردشگری داشته است که البته با چالش هایی نیز مواجه خواهد بود. اما بزرگ ترین چالش گیلان با وجود ظرفیت های بسیار متنوع و داشته های خدادادی و طبیعی، فقر سرمایه گذاری بوده است. بر اساس آمارها در حال حاضر حدود سه هزار اقامتگاه رسمی در استان وجود دارد که از این میزان سهم هتل های با کیفیت کمتر از عدد ۱۰۰ است. در حالی که جزیره کیش با وجود وضعیت تجاری مشابه با گیلان و بدون برخورداری از جلوه های زیبای طبیعت بکر جنگل، کوهستان، دریا و دیگر جاذبه ها حدود ۵۰۰ هتل را در خود جای داده است. کمبود سرمایه گذاری در حوزه گردشگری در بخش های دیگر همچون تفریحات دریایی و تفریحات جمعی، سرگرمی های جذاب، شهرهای بازی و دیگر موارد کاملا محسوس است.

از شالیزار تا شهرک های صنعتی

علاوه بر حوزه گردشگری، تجارت، حمل و نقل و دسترسی به کشورهای همسایه و دور، گیلان خود در بخش کشاورزی و صنعت نیز استانی با ظرفیت های بسیار است. برخورداری از ۲۳۸ هزار هکتار شالیزار و رتبه دوم کشور و خاورمیانه در حوزه تولید برنج سفید با تولید سالانه حدود یک میلیون تن تنها گوشه ای از ظرفیت کشاورزی خطه سبز گیلان محسوب می شود. علاوه بر این جایگاه ویژه و رتبه نخست در تولید زیتون، اراضی حاصل خیز باقی، تولید فندق، کیوی و همچنین زمینه مساعد برای توسعه گلخانه ای و باغی از ظرفیت مناسب استان جهت سرمایه گذاری در حوزه کشاورزه می باشد. علاوه بر این گیلان ظرفیت های بالقوه ای در بخش صنعت دارد. وجود حدود سه هزار واحد صنعتی در ۳۳ منطقه و شهرک صنعتی گواه حرکت این استان به سمت اقتصاد تولیدی- صنعتی است که البته طی یک دهه اخیر به دلیل برخی مشکلات از جمله تحریم های ظالمانه، تصمیم گیری های اشتباه و همچنین فقدان راستی آزمایی بخشی از این توان هدر رفته و وارد سایه رکود شده است. حتی واحدهای راکد نیز توانی بالقوه برای ایجاد بخش های تولیدی و جذب سرمایه گذاری هستند که میتوان با برنامه ریزی درست و مشوق های مناسب که در دولت سیزدهم بسیار متنوع تر از گذشته دیده شده است، به همراه راستی آزمایی برای اهلیت مناسب فعالان حوزه اقتصادی عرصه ای مطلوب برای هر سرمایه گذاری است.

سرمایه گذاری در کشاورزی گیلان؛ پرسود و غیرمشابه

کشاورزی گیلان امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند ورود سرمایه گذاران در بخش های مختلف از جمله سورتینگ و بسته بندی است که در استانهای همجوار همچون مازندران به فعلیت رسیده است. به خصوص برنج گیلان که از جمله برنج های مرغوب بوده و شهره ای جهانی دارد، یکی از محصولات پرفرمدار برای صادرات محسوب می شود.

گذشته از برنج، گیلان بزرگ ترین تولید کننده چای در کشور و حتی خاورمیانه است. استانهای گیلان و مازندران بیش از ۵۵ هزار خانوار چایکار و حدود ۲۸ هزار هکتار باغ چای دارد. در این میان ۹۰ درصد باغهای چای در استان گیلان و ۱۰ درصد در استان مازندران قرار دارد. تولید سالانه بیش از ۲۰۰ هزار تن برگ سبز چای مرغوب که دارای ویژگی های صادراتی هستند خود به تنهایی یکی از جاذبه های سرمایه گذاری در بخش کشاورزی استان است.

چندی پیش نیز وزیر جهاد کشاورزی در سفر خود به گیلان اعلام کرد که در راستای نوسازی و جوانسازی باغات چای برای اراضی شیبدار ۷۵ میلیارد تومان و حمایت از توسعه باغات ۵۰ میلیارد تومان اعتبار اختصاص داده شده است و در تلاش هستیم تا در مناطق مستعد نوغانداری را نیز رواج دهیم. این مسئله نشان از اهمیت حوزه کشاورزی گیلان برای دولت داشته که پشتیبانی دولت برای سرمایه گذاران را نیز به دنبال خواهد داشت.

برداشت سد بزرگ مجوزهای پیرکننده

فرصت های سرمایه گذاری در گیلان فقط به ظرفیت های آن خلاصه نمی شود. زیرا طی همین مدت کوتاه استقرار دولت سیزدهم و مدیران ارشد آن، بزرگترین مانع سرمایه گذاری در این خطه از شمال کشور برداشته شد.

طولانی بودن مدت زمان صدور مجوز سرمایه گذاری که پیش تر در برخی مواقع تا چندین ماه طول می کشید، به دستور نماینده عالی دولت به کمتر از هفت روز رسید. طی آخرین ابلاغ استاندار گیلان که به همه دستگاه های اجرایی و مرتبط تکلیف شد، باید صدور مجوز سرمایه گذاری در مدت هفت روز انجام شود.

تاکیدات دولت سیزدهم از زمان استقرار دعوت سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای سرمایه گذاری در بخش های مختلف در کشور بوده است اما شاید بتوان بزرگ ترین چالش سرمایه گذاری در کشور و همچنین گیلان را زمان اخذ مجوز برای سرمایه گذاران جدید دانست که طولانی بودن این فرآیند طی سالهای اخیر بسیاری از سرمایه گذاران داخلی و خارجی را نیز از میدان بدر کرد. کوتاه شدن زمان اخذ مجوز یکی از خواسته های اصلی و بجای فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران بود که حال در دولت سیزدهم رنگ تحقق به خود گرفت.

استاندار گیلان همواره با اشاره به تاکید رئیس جمهوری مبنی بر هدایت سرمایه گذاران به سوی تولید و اشتغال اظهار داشت: گیلان ظرفیت های متنوع و متعدد فراوانی برای جذب سرمایه گذاری دارد و تحقق این امر مهم، رسالتی است که تمامی مدیران اجرایی مرتبط باید بدان اهتمام ورزند. اسدالله عباسی با توجه به ظرفیت های ارزشمند گیلان در حوزه های اقتصاد دریامحور، اقتصاد کشاورزی، اقتصاد گردشگری و حوزه صنعت، این تلاش و اهتمام برای افزایش مجوزهای بی نام سرمایه گذاری در دستگاه های مختلف اجرایی با اطلاع رسانی مناسب و جذب سرمایه گذاران برای تقویت حوزه اقتصاد و اشتغال برای آنچه که حق مردم گیلان است، تقویت شود.

وی توزیع متوازن سرمایه گذاری در شهرستان های استان را ضروری دانست و اضافه کرد: دستگاه های اجرایی باید مجوزهای بی نام را متناسب با ظرفیت ها و الزامات موجود در تمامی شهرستان ها صادر کنند تا عدالت در روند تولید و اشتغال استان تجلی یابد.

عباسی همچنین بسترهای جذب سرمایه گذاری خارجی در منطقه آزاد انزلی را قابل توجه دانست و افزود: سرمایه گذاران این بخش به طور جدی از سوی دولت حمایت خواهند شد.

۲۵۱ عرصه مستعد سرمایه گذاری در گیلان شناسایی شد

شناسایی عرصه های سرمایه گذاری و آماده سازی و همچنین معرفی به سرمایه گذاران یکی از نخستین گامی است که امروزه در کشورهای توسعه یافته همچون چین از سوی دولت پیگیری می شود. اخیرا نیز اداره کل امور اقتصاد و دارایی گیلان اعلام کرد که ۲۵۱ عرصه مستعد سرمایه گذاری شناسایی شد

و برای ۱۱۴ مجوز بی نام در بخش ها صادر گردید.

هدف از این شناسایی تسهیل امور مربوط به حوزه کسب و کار و صدور مجوزهای بی نام به عنوان گامی تاثیرگذار بر کاهش بوروکراسی اداری و تسریع در روند سرمایه گذاری بود که میتواند مسیر سرمایه گذاری را کوتاه کند.

همچنین با این حال جذب سرمایه های داخلی و خارجی و انتفاع از اثرات اقتصادی آن به عنوان هدف غائی صدور مجوزهای بی نام ممکن نخواهد بود مگر اینکه به موازات پیگیری صدور مجوزهای بی نام جدید ، اطلاع رسانی و بازاریابی مجوزهای صادره در سطح استانی ، منطقه ای ، ملی و بین المللی به نحو مطلوب صورت گرفته و آگاهی کافی از ظرفیت های سرمایه گذاری استان برای گروه های هدف ایجاد شود.

موانع زیرساختی سرمایه گذاری

با تمام توانایی ها و ظرفیت گیلان برای جذب سرمایه گذاری خارجی و داخلی، نباید موانع موجود را نیز نادیده گرفت. یکی از بزرگترین موانع موجود پروژه نیمه تمام اتصال ریلی رشت به بندر کاسپین است.

راه آهن رشت - انزلی به طول ۴۰ کیلومتر در ادامه مسیر راه آهن قزوین - رشت، مرکز استان گیلان را به بندر کاسپین متصل می کند که از نظر مبادلات تجاری و بازرگانی با کشورهای منطقه و نیز اروپایی ، ترانزیت کالا و بار دارای اهمیت ویژه ای می باشد.

راه آهن رشت - کاسپین- انزلی به عنوان بخشی از طرح راه آهن قزوین - رشت است که اجرای این پروژه علاوه بر اهمیت در حمل و نقل داخلی، بار و مسافر استان گیلان؛ از نظر ایجاد یک کریدور ریلی جدید برای صادرات و واردات کشور و همچنین ترانزیت کالا از مناطق شمالی کشور به خلیج فارس ، آب های آزاد بین المللی و دیگر کشورهای همسایه ایران نیز بسیار مهم است.

اما قطعه باقی مانده این خط ریلی سالهاست که بر دوش تجارت استان گیلان سنگینی می کند به طوری که فروردین ماه امسال انتقاد وزیر امور اقتصادی و دارایی را نیز به دنبال داشت.

طبق برآوردها برای این پروژه حدود ۸۰۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است که تسریع در تامین این اعتبار برای توسعه تجارت منطقه بسیار اهمیت دارد. با این حال این پروژه در دولت قبل وعده های بسیاری به خود دید که آخرین آن از سوی وزیر راه و شهرسازی وقت بود که این خط ریلی پیش از زمستان سال ۱۴۰۰ به بهره برداری می رسد که این مسئله نیز محقق نشد.

سیداحسان خاندوزی وزیر امور اقتصادی و دارایی در جریان بازدید از منطقه آزاد بندرانزلی با اشاره به عدم تحرک لازم در جریان تکمیل طرح ملی اتصال منطقه آزاد انزلی به شبکه ریل سراسری از سال گذشته تاکنون، خواستار بهره گیری از تمام ظرفیت ها و توانمندی های مدیریتی و بخش خصوصی بهره مند از این زیرساخت شد.

وی اظهار داشت: صرف انجام کار در محدوده منطقه آزاد نافی پیگیری همه جانبه برای سرعت بخشیدن به فرایند همکاری از سوی نهادهای مسئول اجرای این طرح ملی نیست، چراکه تا زمانی که این طرح قابل بهره برداری برای فعالین اقتصادی و مردم نباشد، این موضوع قابل قبول نیست.

علاوه بر این گیلان با توسعه نامتوازن امکانات صنعتی، نبود راههای مناسب برای حمل و نقل سنگین، عدم زیرساخت های سالم در حوزه گردشگری همچون اسکله های تفریحی و مواردی از این دست دارد که نیازمند بازنگری و ورودی جهادی است.

با این حال وزن سنگین جاذبه های سرمایه گذاری در گیلان بیش از ضعف ها و موانع آن است که خود میتواند زمینه ای برای رفع این موانع باشد.